

[Kielikoulutuspolitiikan verkoston](#) kannanotto korkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittämiseksi
14.11.2022

Kielet on syytä nostaa huomion kohteeksi opiskelijavalintauudistuksessa Suomen kielivarannon vahvistamiseksi

Kieli- ja viestintätaidot ovat oleellinen osa työelämää ja ammattitaitoa kaikilla aloilla nyt ja etenkin tulevaisuudessa. Suomen kielivarannon yksipuolistuminen herättää yhä lisääntyvää huolta. Kulttuurisuhteet, talouselämä ja kansainvälistyvät yritykset [tarvitsevat kieli- ja kulttuuritaitoisia asiantuntijoita](#), jotka osaavat muitakin kieliä kuin englantia. Mitä monipuolisempiin ja vaativampiin tehtäviin nuori tähtää työelämässä, sitä tärkeämpää vieraiden kielten osaaminen on.

Kieli- ja viestintätaitojen monipuolista kehittymistä tulee tukea ja ohjata pitkäjänteisesti suomalaisen koulutuspolun aikana. Nykytilanteessa korkeakoulujen todistusvalinnan pisteytysjärjestelmä ohjaa opiskelijoita ja sitä kautta myös suomalaista yhteiskuntaa kapean osaamisen suuntaan. Kieliaineiden opiskelun väheneminen niin lukioissa kuin korkeakouluissa on vakava ja myös laajasti tunnistettu yhteiskunnallinen huoli. Lukiolaiset valitsevat muita kieliä kuin englantia (ja toista kotimaista) yhä harvemmin ja niitä kirjoitetaan ylioppilaskirjoituksissa vähemmän kuin ennen. Uhkana on, että englanti jää ainoaksi osaamaksemme vieraaksi kieleksi. Jo nyt yliopistojen muihin kieliaineisiin kuin suomeen ja englantiin on vähemmän valintakriteerit täyttäviä hakijoita kuin aloituspaikkoja. Näin ollen eri kielten asiantuntijoita ei valmistu riittävästi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön teettämien [tutkimusten](#) ja [Yliopistojen opiskelijavalintojen kehittämishankkeen](#) (2022–2025) [tulevien selvitysten](#) pohjalta pyritään kehittämään nykyistä pistetaulukkoa. Kieliverkosto tarjoaa yhdeksi nykytilanteen ratkaisuksi korkeakoulujen oman toiminnan muokkausta. Toivomme, että laatiessaan yhteisvalinnan hakukohteiden valintaperusteita korkeakoulut tunnistavat ja valitsevat entistä vahvemmin valintaperusteiksi sellaisia ylioppilaskokeiden arvosanoja, joiden sisällöt tukevat kyseisen alan opiskelua.

Uudistettu pisteytystaulukko ja aiempaa keskitetympi valintakoejärjestelmä luovat eri tavoin mahdollisuuksia nostaa esiin hakijoiden lukiossa hankkimaa kielitaitoa ja viestittävät hakijoille kielten tärkeydestä hyvin monilla hakualoilla ja työelämässä. Korkeakoulujen tulee opiskelijavalinnoissaan selkeästi ottaa huomioon lukiossa kieliaineisiin panostaneet opiskelijat ja viestiä tästä jo hyvissä ajoin ennen kuin lukioon tulijat ryhtyvät pohtimaan valintojaan. Tällaiselle toiminnalle on tuoreen tutkimustiedon mukaan tarvetta, sillä selvä enemmistö opiskelijoista alasta riippumatta haluaisi sisällyttää eri kielten opintoja myös korkeakoulututkintoonsa (ks. esim. Juurakko-Paavola 2022; Vaasan yliopisto 2020). Opiskelemalla laajalti kieliä lukiossa ja korkeakoulussa opiskelijat kartuttavat myös valmiuksiaan hankkia lisää kieli- ja viestintätaitoja työelämässä toimiessaan.

Opiskelijavalinnat ovat herättäneet laajaa kiinnostusta kansalaisten parissa ja kehittämishanke tarjoaakin mahdollisuuksia [osallistua opiskelijavalintojen kehittämistyöhön](#) webinaarien, keskusteluiden ja kyselyiden kautta kevään 2023 aikana.

Uskomme, että Suomen yliopistojen rehtorineuvoston UNIFIn aloitteesta perustetussa *Yliopistojen opiskelijavalintojen kehittämishankkeessa* tehdään opiskelijavalintoihin toimenpiteitä, joilla vahvistetaan tietoisesti Suomen kielivarantoa.

Kielikoulutuspolitiikan verkosto
www.kieliverkosto.fi

Lähteet

Juurakko-Paavola, Taina 2022. *Monipuolista alkeiskielitaitoa vai syvällistä toisen vieraan kielen taitoa – opiskelijoiden kiinnostuksesta hankkia kielipääomaa tulevaisuutta varten*. Kielikeskuspäivät 19.5.2022. Julkaisematon.

Vaasan yliopisto 2020. Kielet kiinnostavat korkeakouluopiskelijoita Vaasassa: ”Isoja valttikortteja työelämässä”. Saatavissa: https://www.uwasa.fi/fi/news/kielet_kiinnostavat_korkeakouluopiskelijoita_vaasassa--isoja_valttikortteja_tyoelamassa_ja_kovaan_kayttoon_matkoilla